

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedijer v „katoli. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementiških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-štev. 74.

Štev. 282

V Ljubljani, v soboto 10. decembra 1898.

Letnik XXVI

Državni zbor.

Dunaj, 9. decembra.

Vladne predloge.

Začetkom današnje seje izjavita dr. Hofmann pl. Wellenhof v imenu nemške ljudske stranke in dr. Gross v imenu nemške napredne stranke, da bodeta s skrajno obstrukcijo pobijala vladno predlogo glede začasnega pobiranja davkov od 1. januarja do konca marca 1899, dokler vlada ne prekliče jezikovnih naredeb.

Vlada je danes tudi predložila zbornici nagodbeni provizorij do konca junija l. 1899. Vprašanje o novem nagodbenem provizoriju je torej na dnevnem redu, ker ni niti najmanjšega upanja, da bi bila nagodba parlamentnim potom do novega leta rešena. Opozicija baje ni še jedina, ali naj bi pričela obstrukcijo tudi proti tej predlogi ali ne. Zmernejši levičarji baje naglašajo, da bi bila vsaka obstrukcija proti provizoriju brezvspešna, ker bi si vlada sicer pomagala s § 14. V kratkem se pokaže, ali se udá skupna opozicija diktaturi nekaterih eksaltadov.

Služabniške plače.

Po volitvi nekaterih novih odsekov se je pričela debata o načrtu zakona glede uravnave plač državnih služabnikov. Ta uravnavanje je bila nujno potrebna, kajti pojasnilo vladnega načrta navaja, da je sedaj celih 34 raznih vrst plač med 70 in 600 gld. na leto in 90 raznih vrst plač z aktivitetnimi dokladami med 87 in 850 gld. Vseh teh državnih služabnikov ali slug je 22.928, na katere se ozira vladna predloga. Izvzeti so le začasni ali provizorni slugi, ki dobivajo navadno dnevno iz uradnih pavšalov. Sicer so nekateri člani budgetnega odseka zahtevali, naj bi se zakon oziral tudi na začasne slugi. Toda večina je odklonila to določbo v zakonu, češ, da večina začasnih slug

nima certifikatov in da se ti po zakonu z dné 14. aprila 1872 morajo umakniti s certifikatom dosluženim podčastnikom; pač pa je večina sklenila resolucijo, s katero se vlada pozivlja, da pomnoži število stalnih služabniških mest ter imenuje primerno število začasnih slug stalnimi, mejtem pa jim zboljša gmotno stanje. Druga resolucija zahteva, da ne odpusti začasnih slug brez certifikatov, temveč jih drugod v državni službi primerno porabi.

Načrt zakona določa štiri skupine slug glede plače in doklad; izvzeti so slugi pri poštnih in brzojavnih uradih, ker so bile plače te vrste državnih slug urejene z zak. z dné 20. maja 1889.

V te štiri skupine bodo slugi razdeljeni po kakovosti in odgovornosti službe. Plače znašajo po 700, 600, 500 in 400 gld. Te številke dokazujejo znatno zvišanje, če se pomisli, da so doslej plače znašale od 70 do 600 gld. K temu pa prideta še dve starostni dokladi po 50 gld., tako da po desetletni službi znašajo plače po 800, 700, 600 in 500 gld. Aktivitetne doklade znašajo sedaj brez izjeme 25 % plače, v prihodnje pa bodo po razmerah znašale 50, 30, 25 in 20 %. To so glavne določbe novega zakona, po katerem se bodo znatno zboljšale plače državnim slugam. Seveda to zboljšanje nekaterim poslancem še ne zadostuje. So namreč možje, ki radi s tujimi rokami gade lové, to je, govoré skozi okno ter iščejo popularnosti pri tej priliki. Tako je danes poslanec Prochazka, izvoljen v V. kuriji 2. volilnega okraja na Dunaji, nad dve uri kritikoval predloženi načrt. To je gotovo, da vsakdo želi boljše plače, boljše gmotno stanje, toda pomisliti treba, da so še drugi stanovi, s katerimi treba tudi primerno računati. In ti so v prvi vrsti takozvani produktivni stanovi, na katerih leži ogromna večina davčnih bremen. Govornikov je oglašanih še nad 20; sedaj govori Türk, ki želi še boljše

plače slugam, ob enem pa se izraža proti zvišanju užitinskih davkov. Finančni ministar naj torej čudeže dela!

Prihodnja seja je v torek.

Kako so goriški Slovenci obhajali petdesetletnico.

Iz Gorice.

V spomin slavnega vladanja našega vladarja zgradili so goriški Slovenci monumentalno stavbo, kras Gorice, »Šolski dom«. V tem domu so vse slovenske šole, dosedaj tudi mestna slovenska šola. Napis v zlatih črkah prča, da je »Šolski dom« spomenik vladarske petdesetletnice. Za nas goriške trpine pa je krasna ta stavba tudi spomenik krivic, ki smo jih doživeli tekom let, dokaz, da moramo sami z lastnimi žrtvami vzdrževati vse, kar bi po postavi že davno morali preskrbovati drugi činitelji.

Toda 2. december nam ostane neizbrisen v spominu. Ta dan se je »Šolski dom« blagoslovil in šolski otroci so obhajali spomin 50 letnice vladanja. Ob 7. uri zjutraj opazovali so že redarja pred »Šolskim domom«. Bila je javna tajnost, da čaka na slovensko trobojnico.

V »Šolskem domu« je bila zbrana vsa mladež, okolu 500 otrok, z učiteljskim osebjem in mnogim drugim občinstvom. Bili so tam odboriki društva, drž. posl. dr. Gregorčič, nekateri dež. poslanci in drugi odlični rojaki.

Ko se je pričelo cerkveno opravilo blagoslovljenja (opravič. č. gosp. kapelan in katehet Koršič) so razobesili tudi slovensko trobojnico. Komaj so jo pomolili skozi okno, že je bil redar v hiši. Dr. Rojic mu je odgovoril, da je zdaj v sobi cerkveno opravilo, ko se konča, da že snamejo zastavo. — Redar je odšel. A takoj je pridrl v dvorano 6 redarjev pod vodstvom oficijala Kratky. Ob na-

LISTEK.

Odlika.

Bil je zimski večer, kakor stotine drugih zimskih večerov. Samo v tem razločeval se je večer za gospoda Zaslužnika od drugih zimskih večerov, ker je baš ta večer pričakoval zaslužni ta državljani poročila, da je za svoje velike zasluge odlikovan z redom ali vsaj s križcem.

Prvi december je bil, in dunajski uradni list imel je ta dan objaviti imena vseh odlikovancev. Na Dunaju živeči znanec obljubil je bil Zaslužniku, da mu brzojavno sporoči, kateri red bode odslej dičil zapono Zaslužnikove suknje. Kajti to je bilo gotovo, da dobi Zaslužnik red; križec s krono ali tudi brez nje bil mu je sigurno namenjen.

Kako tudi ne, saj je bil ta mož sila zaslužen za občni blagor. Bil je predsednik »društva za rejo kuncev«, tajnik klubu »danes tukaj, jutri tam, ali: domače lastavke«, kateri klub je na ta način podpiral jedno vrsto malih obrtnikov, da je vsak teden dvakrat zboroval, in sicer praviloma

vsakokrat v drugej gostilni. Nadalje bil je Zaslužnik blagajnik društvu »žabji krak«, ki je imelo uvesti v naše dežele posebno vrsto žab, katere so hitro debele, posebno na krakih, naposled bil je navaden odbornik še drugim desetim društvom. V svojih prostih minutah pa je bil tudi trgovec.

Koliko zaslug! Zatorej je z gotovostjo pričakoval reda ali vsaj križca.

Pri Zaslužnikovih so bili vže povečerjali. Zaslužnik hodil je razburjen po sobi.

»Ali bi ne kazalo, da bi šli otroci spat, saj bode že skoro deset,« rekla mu je žena.

»Naj le počakajo še malo, brzojavka mora priti vsak hip, se bodo veselili z nama.«

»Meni se zdi, ljubi moj, da ne bode nič, ker brzojavka bi morala že davno priti. Mogoče, da je Karfunkelstein pozabil na vajn dogovor.«

»Kaj, pozabil?! Ta bi bila lepa! Potem si takoj poiščem družega agenta in Karfunkelstein mi ne bode prodal niti jednega zavojčka cikorijske več. Tega pa se boji žid. Brzojavil mi bode torej na vsak način. Ali pomisli, kolike množine tacihi brzojavki švigajo nocoj širom Avstrije, lahko je torej mogoče, da bomo morali čakati še jedno urico.«

»Jaz pa se le ne morem ubraniti misli, da ne bode nič. Ko si zadnjič pristopil »društvu za rejo kuncev«, sem ti branila, ker to je trinajsto društvo, pri katerem si, gotovo nesrečno število.«

»Draga moja, sedaj je jasno, da ne razumeš tega. Glej, ravno temu društvu postal sem predsednik in kot tak dobiti moram red in ne samo križca. Priznati pa moraš, da je red vse nekaj družega, kot navaden križec. Sreča je torej zame to društvo.«

Žena se po ženskej navadi ni hotela udati. »In vendar ni bilo dobro, da si pristopil temu društvu. Zgradili ste »Kunčji dom«, kjer gojite kunce, pri tem pa ste naredili dolg. Ali se ni upravičeno bati, da predsednika zadolženega društva ne bodo odlikovali?«

»Vidiš, kako si kratkovidna! Ali je naša občina brez dolgov? In vendar dobi župan red in še visocega!«

»Ga še nima! Bodemo videli!« Tako se je trdovratno branila žena.

»Kaj, da bi ga on ne dobil?! Bode ga, bode, on in drugi priznani voditelji naroda.«

Tako je naposled s tem sijajnim argumentom premagal Zaslužnik ženo, — prvokrat, odkar sta

stopu redarjev nastala je grozna zmešnjava po dvorani. Otroci so se ustrašili mož s »pikelhavbami«, pričeli jokati in se tresti, mnogim je sama strahu prišlo slabo. Tudi jedno učiteljico so nezavestno odnesli. Dr. Gregorčič je govoril ravno slavnostni govor, a sredi govora stopi k njemu oficijal Kratky ter zahteva, da se zastava takoj odstrani. Nastopal je, kakor da ima pred seboj največje grešnike. Dr. Gregorčič je slavnost takoj pretrgal, oziroma dokončal — ter poslal otroke domov, ki so vsi prestrašeni drli proti izhodnim vratom. Navzočnikov pa se je lotila sila razburjenost, katero je množilo skrajno predrzno nastopanje oficijala Kratkega. Slovenci so se udali sili, padla je cesarska zastava, za njo pa slovenska trobojnica, in »Šolski dom«, zidan v spomin cesarjeve petdesetletnice, ostal je gol.

Med tem pa se je nabrala pred poslopjem goriška fakinaža, ki se je rogala in smejala. Da, iz tretjega nadstropja nasprotne hiše je celo letelo kamenje v sobe »Šolskega doma« in je bila jedna žena močno zadeta v ramo. Toda tega policija ni zapazila, ker je imela preveč posla s slovensko zastavo. Še le prizadeti Slovenci so jo opozorili na ta novi dokaz »avite culture«.

Slovenci so morali raz hiše, katero so z lastno požrtvovalnostjo zgradili v spomin vladarske petdesetletnice, odstraniti slovensko zastavo. Odstraniti so morali zastavo, ki je že od l. 1848 pravoveljavno pripoznana, trobojnico, ki je hkrati zastava vojvodine Kranjske. Pasti je morala zastava, katero imajo naša društva potrjena v svojih pravilih, trobojnica, pod katero se je l. 1848 zbirala »narodna straža v Gorici«.

Med tem, ko je slovenska zastava svobodno vihrala povsodi v Trstu, Pulju, Celju, Mariboru itd., niso je smeli Slovenci razobesiti v Gorici. Mi dobro vemo, od kod veje ta sapa. Vemo tudi, da so se v nekem poslopju pri gospodi, ki bi po svojem poklicu morali biti nad strankami, shajali zagrizeni Italijani ter za zaklenjenimi durmi kovali zaroto proti slovenski trobojnici. Vse to dobro vemo in zato se ne čudimo, da je prišlo do tega.

Tako smo goriški Slovenci obhajali jubilejno leto svojega vladarja. Keke vtise je napravila ta slavnost na nedolžne otroke, na navzoče občinstvo, je samo po sebi umevno. V dno duše užaljeni protestujemo proti takemu nečuvnemu na silstvu, pomilujemo oblast, ki se kaže tako slabotno napram nekaterim rovarjem, veselimo pa se, ker taki čini le vzbujajo narodno zavest v našem ljudstvu ter konečno le koristijo naši stvari.

Mi vstajamo, a sovragov naših je strah! Ne vdajmo se!

Današnja Italija v pravi luči.

(Po protestantski »Review of Reviews«.)

(Konec.)

Streljanje na kapucinski samostan pod poveljstvom milanskega generala je bilo prav tako nepotrebno, kakor povečanje železniškega služabništva. Dozdevna sporazumnost med katoličani

in socialisti je bila zlobna izmišljotina. Trud vlade, kako bi dokazala zvezo katolikov s socialisti, je pripravil oblastva in vladno časopisje ob najpreprostejši domači razum... Prostdušno izraziti pošteno politično mnenje se kaznuje hujše, nego vsako hudodelstvo. Ogleduhi nadzorujejo delavce, kadar gredo k delu ali od dela, izprašujejo njih otroke, vlečejo na ušesa, kaj govore po prodajalnah in kavarnah... Duhovnika že zapro, ako reče, da je krivično, če se obeša po šolskih sobah kraljčina podoba mesto Marijine. Časnikarja vržejo v ječo, ako se navdušuje v kakem članku za republikansko ustavo. Slike Leona XIII. in Karla Marxa se na isti način zaplenijo in uničijo.

Na stotine mladeničev in mladih mož zapirajo, ker prepevajo na prostem ali na cestah delavske pesmi, in na stotine katoličanov, ker pojo cerkvene in papeževe pesmi. Časnikarska svoboda je popolnoma odpravljena in hišne preiskave so na dnevnem redu. Armada se smatra za boga — in jedna beseda proti nji je največji zločin. Pred kratkim so poslušali nekega brivca v Florenci, ko je rekel v svoji delavnici, da je marsikateri vojak neveden. Zaprli so ga! Obstoječo ustavo se ima tudi za boga — in njo presojsati je zločin. Prišli smo skoro v dobo rimskih cesarjev... Živimo pod despotizmom... Resnični izdajalci so tisti, ki so najprvo potlačili deželo v finančno bedo, kakor se je godilo le za časa velike francoske revolucije — in kateri so sedaj tako drzni, da pričakujejo od dežele zahvale. Sprememba ministerstva ne predruža ničesar, dokler ostane sistem isti. Težki stroj, ki izsesava iz kamenja kri, se vali dalje, naj ga vodi kdorkoli. Vzdržati bi se ne mogel minister, ki bi se odločil, prikrasiti na njenih pravicah armado, birokracijo, skrajšati civilno listo, pokojnine, podeljevanje redov, neskončno razsipnost z državnim denarjem, tolpo prisiljenecv in splošno korupcijo — tak minister bi v Italiji ne obstal. Največji in najvplivnejši minister je bil oni, v katerem samem je korupcija najbujnejše cvela (Crispi). Pred 50 leti je bila vlada teh mislij, da je državna oblast v ljudstvu, in je priredila plebiscit v Rimu. Zakaj je postal ta najvišji in starorimski princip sedaj veleizdajstvo na istih latinskih tleh?.. Katoličani se ne udeležujejo volitev radi pokorščine do papeža.

Toda cele množice ljudstva storé ravno tako, ker vedo, kako se volitve »delajo«, in da so gola burka. Tudi šolska omika, katero se zahteva od volilcev, ima slabe posledice. Izključuje namreč več tisočev vrlih razumnih kmetov od volitev, ker niso vešči pisave, ki so pa sicer vsega spoštovanja vredni možje. Nasprotno pa smejo izrodki mestne fakinaže in razne dvomljive kreature glasovati.

Toda, ako bi govoril Italijan tako na kakem shodu, kakor sem jaz tukaj pisal, ali bi dal kaj podobnega natisniti, bi ga zaprli in obsodili v ječo ali na denarno globo... Današnje nasilstvo je grozovito kakor ob času Sule, dasiravno ne tako krvavo... Ponosna na svoje vspehe, da je zamašila usta javnemu mnenju, namerava sedaj mo-

narhična stranka napraviti še »Staatsstreich« in odpraviti parlament...«

Povdarjamo še jedenkrat, da piše tako neki protestantski angleški časopis. Važno in koristno je pač za vsakega, in posebno še za nas katolike, da vemo resnico o Italiji, da vemo, med kako zlobnimi ljudmi mora vrhovni poglavar krščanstva opravljati svojo visoko službo.

Članek od protestantsko-angleške strani je ob enem najboljši odgovor na vse to, kar je liberalno časopisje pred kratkim pisalo o Italiji, papežu in o tamošnjih katoličanih. Članek pove tudi bolj zgovorno, kakor se je povedalo sploh kedaj na kakem katoliškem shodu, da papež pri tako propalem in cerkvi sovražnem državnem redu ni prost in da je rimsko vprašanje nujneje, nego prej kedaj. Ako bi ne bil propali državni red in celo slabo gospodarstvo in zatiranje ljudstva liberalno, bi zahtevalo že davno vse evropsko časopisje, da naj se odpravi. Liberalizem in liberalno časopisje pa odobrava ta red, ker je vseskozi cerkvi sovražno, dasitudi zatira italijansko ljudstvo in je privedel prebivalce najlepše in najbogatejše evropske dežele do največje bede.

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. decembra.

Državni vojni minister pl. Krieghammer ostane za sedaj še na svojem mestu. Povodom burnih prizorov v ogerski poslanski zbornici radi Hentzijevega spomenika se je že precej majalo stališče skupnega vojnega ministra in po poročilu nekega dunajskega lista tudi minister sam ni bil prav na jasnem. V to svrhu je pl. Krieghammer storil potrebne korake, ki so pokazali, da še ostane na dosedanjem mestu. Kako dolgo, to seveda listi ne vedo poročati.

Jezikovno vprašanje na Češkem. Razni nemško-nacionalni listi poročajo, da se pričetkom prihodnjega leta stori nov korak za sporazumljenje mej Čehi in Nemci. »Bohemia« mej drugim napoveduje, da predloži vlada češkemu deželnemu zboru dva zakonska načrta, na podlagi katerih naj bi se doseglo že davno zaželeno sporazumljenje. V jedni teh predlogov je govor o ustanovitvi nar. kurij, drugi bo pa določal v narodnem oziru potrebne spremembe volilnega reda za deželni zbor. »Bohemia« tudi pripoveduje, da je to vest posnela iz čeških listov. — Mogoče je res, da vlada zopet poskusi svojo srečo, ker gotovo ničesar bolj ne želi, nego da se čim preje doseže sprava na Češkem, vendar pa je najbrže tudi sedaj malo nade na vspešno rešitev.

Položaj na Ogerskem se je po mnenju nekaterih poloficijoznih krogov nekoliko spremenil. Ti krogi namreč trdijo, da se je v zadnjem času zopet nekoliko utrdilo stališče barona Banffyja, da torej ta ostane in gre le zbornični predsednik Szilagyi. To svojo trditev skušajo podpreti z dejstvom, da se vedno bolj množe podpisi za načrt Kolomana Tisze, ki odobrava politiko ministerskega predsednika. Hrvatski ban Khuen-Hedervary je namreč te dni bival v Budimpešti ter je baronu Banffyju zagotovil tudi podpise hrvatskih za-

stopila od altarja. Saj pa tudi ne gré, da bi se mož, kateri je brez dvoma sedaj že posestnik reda, kar tako udal dokazom ženske.

»Sreča je le«, rekla je žena, »da je danes četrtek, ko bi se šele jutri, v petek razglašala imena odlikovancev, bi se res bala.«

»Kaj boš tako praznoverna. Pojdi, ukaži Mici, naj družini, ki čaka v kuhinji, da ji sporočim veselo vest, skuha nekaj litrov vina, pol najstih je že in gotovo katerega zebe.«

Ko je žena odšla, vzdihnil je Zaslužnik globoko, potem pa se je stresel in groznično prijemal za čelo in teme. Kaj pa, ko bi ne dobil ničesar?! Ta misel napolnjevala mu je z grozo duha. Hodil je po sobi, »viharjev notranjih igrača«, kakor pravi veliki pesnik.

Ker žene ni bilo nazaj, podal se je v kuhinjo, kjer je bil že pripravljen velik lonec z vinom. Zaslužnik vzel je iz shrambe za sladkor perišče sladkorjevih kock, in spuščal kocko za kocko v vino. Zraven pa je tiho za se štel »dobim, ne dobim, dobim, ne dobim itd.« Kocke so naposled pokazale »dobim«.

Veselo se je podal Zaslužnik zopet nazaj v

sobo. Hlapec Miha pa je govoril za njim te le modre besede: »Boljše je za nas, ker že imamo kuhano vino, kot za našega gospoda, kateri mora na red še čakati.«

In čakal je gospod Zaslužnik do najstih, čakal do polu dvanajstih, čakal do dvanajstih, čakal do jedne čez polnoč.

Jezeč se nad židom Karfunkelsteinom, legel je naposled utrujen k počitku in predno je zaspal, še rekel ženi: »Kaj, če danes nisem dobil poročila, saj bodejo imeli jutri vsi dunajski listi moje ime med odlikovanci.«

Toda niso ga imeli dunajski listi med odlikovanci imena gospoda Zaslužnika. Manjkalo je poleg družih imen, katera so pogrešali — njihovi nosilci. Sedaj pa nima »društvo za rejo kuncev« predsednika, »Domače lastavice« letajo po svetu brez tajnika, »Žabji krak« je brez blagajnika in deset društev brez navadnega odbornika.

»Sem dolgo upal in se bal,
Slovo sem upu, strahu dal;
Srce je prazno, srečno ni,
Nazaj si up in strah želi.«

Spomini na dijaška leta.

Spisal J. B—e.

(Dalje.)

Rad sem zahajal po premnogih stopnicah o nedeljah in blagdanih na naš slavn Trsat, čegar ime so mi že pokojna mati s takim spoštovanjem imenovali ter mi pripovedovali mlademu dečku, kako svet, kako častitljiv je Trsat, katerega je Bog sam počastil s tem, da je hišico preblazene Device po angeljih tje preložil, kjer je stala, dokler je ni božja previdnost Jugoslovanom odvzela ter drugam postavila. Zatorej se verni Slovenci tako radi priporočajo Trsaški Materi Božji ter tako veseli romajo v to Marijino svetišče, kjer prejemajo dušne in telesne milosti. Posebno mnogobrojno potujejo o jesenskih Marijinih praznikih Trnovski župljani na Trsat, ki je naj bolj znana, naj bolj priljubljena jugoslovanska božja pot.

Ko sem se priporočil sveti Devici in si ogledal njeno svetišče, sem se na prostem veselil prelepega razgleda na Reško mesto, ki je zidano v podnožju hriba; na Kvarnerske otoke, na Istro, na Hrvatsko primorje. Redko kje ima človek s

stopnikov v državnem zboru. Na ta način bi lex Tisza dobila potrebnih 250 podpisov in Banffyjev stolec bi bil z nova podprt. Toda popolno gotovi moške vender še ne morejo biti, kajti še vedno se oglašajo posamni člani liberalne vladne stranke, ki naznanjajo svoj izstop in preklicujejo podpis na omenjenem načrtu. Mej drugimi je naznanil včeraj svoj izstop iz vladne stranke prvi zbornični podpredsednik Lang. Toda tudi tedaj, ako se baronu Banffyju res posreči dobiti na svojo roko potrebno število mamelukov, še vender ni dovolj utrjeno njegovo stališče, kajti opozicija, ki se je sedaj znatno pomnožila, bo najpreje skušala preprečiti izvolitev zborničnega predsednika, na katero mesto kandiduje vlada Štefana Tisza, potem bo pa uporabila vsa mogoča sredstva, da onemogoči parlamentarno rešitev nagodbenega in proračunskega provizorija, katera predloži Banffyjeva vlada jednako naši vladi v prvih dneh prihodnjega tedna. O posledicah, ki bi nastopile v tem slučaju, smo govorili že včeraj, in vrlo dvomljivo je, da bi baron Banffy v takih razmerah mogel vztrajati še dalje na krmilu. Že v današnji seji pri volitvi predsednika bo moral prenesti več neprijetnosti, ki mu za sedaj morda še ne bodo dosti škodile, ker je namreč že precej navajen takih ovacij.

Novi predsednik nemškega državnega zbora, grof Fran Ballestrem je bil rojen l. 1834 v Gorenji Šleziji. Posvetil se je najpreje vojaški službi ter se udeležil vojske l. 1860 in 1870/71 in sicer prvič kot nadporočnik, drugič pa kot prvi pribočnik. V sled padca raz konja pa je moral dati slovo vojaški službi ter je l. 1872 bil izvoljen v državni zbor, kjer se je pridružil centrumu in marljivo udeleževal razprav o kulturnem boju. V letu 1890 je bil izvoljen prvim podpredsednikom, katero mesto pa mu je vzel razpust drž. zbora l. 1893. Do letošnjega leta se mož ni vtikal v politiko, vkljub temu ga je letos centrum zopet postavil za kandidata ter je bil tudi izvoljen. Novi predsednik je tudi papežev častni komornik.

Dohodninski davek v Franciji. Francoska republika dosedaj še ni poznala direktnega dohodninskega davka. Uvedenih je sicer že celo vrsto direktnih davkov, kakor: zemljiščni, patentni, rentni, osební, mobilarni ter davek od vrat in oken, toda ta zistem ima le pomen realnega obdavčenja. Finančni minister pa je sedaj predložil načrt zakona, po katerem se uvede v Franciji našemu podoben osebni dohodninski davek, čegar načrt je pa v nekem oziru boljši od našega. V Franciji namreč davčne oblasti ne bodo silile posamnike, naj sami napovedo svoje dohodke ali podajo fasijo, kakor je določeno po naših zakonih, marveč tam bodo oblastva po zunanjih znamenjih sama določila davčno mero in svoto. Ozirala se bodo pri tem na visokost mitnine, na eventualno posest parkov, vrtov, teras, na število služabniškega osebja, na luksuz vsake vrste in drugo. Kdor se bo toraj bolj bahal na zunaj, plačati bo moral večji davek. Na drugi strani bo pa imela tudi ta zakonska osnova lahko slabo stran, ker bodo deloma bogataši sami prikrivali svoje bogastvo, deloma bo pa vlada trdila, da se to godi, akoravno večkrat ne bo resnica.

primerno ne visokega hriba tako obširen in krasen razgled, kakor ravno s Trsata. Tudi Trsaški grad, ki hrani nekaj staro-rimskih starin in drugih zanimivosti, ter je sozidan na razvalinah rimskega Tersactica, je vreden, da si ga človek ogleda.

Omenjena je bila sicer že cerkev sv. Vida, kjer so imeli gimnazijci božjo službo; vendar bodi tukaj še povedano, da hrani ta cerkev drago svetinjo, staro podobo križanega Zveličarja. Ta starinski križ se hrani na velikem oltarju; na obeh straneh sta mu kipa sv. Vida in Modesta, zavetnikov reškega mesta. Križ je stal do leta 1296. na trgu pred cerkvijo. Igrali so na trgu mladenčji, med njimi neki Peter Lončarić, ki je imel takrat pri igri posebno nesrečo. Razsrjen je vrgel brezbožnik, izgovorivši grozno kletev, kamen v podobo na križ razpetega Jezusa. Dogodilo se je čudo. Iz rane, katero je na kipu povzročil kamen, je začela teči kri, ki se je cedila v sreberno posodico, katero so potem zapečatili in hranili, kot dragi zaklad cerkve sv. Vida. Tudi podobo Križanega so prenesli na veliki oltar, kjer se še sedaj nahaja. Rečani zelo častijo ta častiljivi stari križ kot milostno podobo, po kateri je

Tedenski koledar.

Nedelja, 11. decembra: 3. adventna, ev.: Janez Krstnik pričuje o Kristusu. Jan. 1. Damaz p. — Ponedeljek, 12. decembra: Sinezij m. — Torek, 13. decembra: Lucija d. m. — Sreda, 14. decembra: Kvatre, Špiridijon šk. — Četrtek, 15. decembra: Cecilija m. — Petek, 16. decembra: Evzebij šk. — Sobota, 17. decembra: Lazar sp. — Solnce izide 15. decembra ob 7. uri 43 minut, zaide pa ob 4. uri 9 m. — Lunin spremen: Mlaj 13. decembra ob 12. uri 41 minut popoldne. — Musica sacra v nedeljo 11. decembra: V stolni cerkvi sv. maša ob 10. uri: tretja maša instrumentalna, zl. Bernard Hahn, graduale dr. Fr. Witt, offertorium Fr. X. Brücklmayer. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Missa in honorem st. Caeciliae, zl. Ad. Kaim, graduale Foersterjev, ofertorij Wittov.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 10. decembra.

(Z Dunaja) se nam poroča: Včeraj 9. t. m. se je v Prago k današnji slavnosti povodom Riegru 80letnice z Dunaja odpeljala deputacija »Slov. krščansko-narodne zveze«. V imenu Slovencev, Hrvatov in Rusinov, združenih v klubu, izroči baronu dr. Riegru nastopno čestitko: V zgodovini raznih narodov zgodilo se je često, da Previdnost božja narodu, ki je že blizu pogina, daruje moža, ki narodu pomore do preporoda in vstajenja. Takega moža je dobil češki narod v Vaši osebi. Vi ste vzgled nesebičnega rodoljuba, ki je vse žrtvoval svojemu narodu. Vi ste vzgled, ki naj bi ga posnemali vsi, ki se hočejo boriti za čast in pravo svojega naroda. Zato z veseljem porabimo priliko Vašega osemdesetega rojstvenega dne, da Vam izrazimo svoje spoštovanje. Pridružujemo se onim, ki Vam odkritim srcem žele, da Vas ljubi Bog blagoslovi in ohrani. Živeli. Na mnoga leta.

(Prvi glasbeni večer), kojega so priredi, v sredo učitelji »Glasbene Matice«, gospodje: Jos. p. Vedral, violonist, Julij Junek, čelist in Josip Prochazka, pijanist, zaslužil je pač večega zanimanja od strani občinstva. Že pred leti je začela naša »Glasbena Matica« gojiti tako zvano komorno glasbo, ali obžalovati moramo, da se naše občinstvo za te vrste glasbe premalo zanima. In vendar so prireditelji zaslužili vse priznanje. Ne bomo govorili o violonistu in čelistu, ki sta že od poprej znana, ki sta tudi sinoči kazala spretost in fino prednašanje vsak na svojem instrumentu, omenjati nam je jako pohvalno gospoda pijanista, ki je pri prvem nastupu pokazal svojo bogato tehnično izobraženje na glasoviru, katero smo opazovali zlasti, ko je igral na izust Lisztovo koncertno parafrazo. Ako bi nas kdo vprašal, katera izmed štirih točk nas je najbolj zadovoljila, bili bi zares v zadregi za odgovor. Ali to moramo pribiti še jedenkrat, da je bil vsak navzočnik izvestno zadovoljen, toda udeležba je bila mnogo prepričla. Naj bi pomislilo naše občinstvo, da ne

bo nihče rad sviral pred samimi stenami. To v blagohoten opomin.

(Ljubljanski obrtniki,) združeni v »Bolniški blagajni«, so v četrtek praznovali desetletnico obstanka te blagajne. Popoldne so imeli v cerkvi Jezusovega srca sveto mašo, katero je opravil katehet gospod M. Šarabon, popoldne pa so se zbrali pri Hafnerju. Predsednik Šlegel je navdušeno nazdravil cesarju, podpredsednik Breskvar je v priznanje zaslug za blagajno izročil s primerim ogovorom gospodu Kuncu diplomu častnega člana, za kar se je gospod Kunc zahvalil, vspodbujajoč navzoče obrtnike, naj delajo složno za obrtnikov napredek. Povodom cesarjevega jubileja je blagajna napravila ustanovo 40 gld., ki se vsako leto razdeli mej uboge obrtnike.

(Sreča v nesreči) V ponedeljek 5. t. m. popoldne je brodar na Dolskem brodu pod Zalogom prepeljal devetletno deklico čez Savo. Sredi de-roče Save se odtrga vrv, krmilo se zlomi in vrže brodarja v vodo; on se hitro oprime čolna in reče deklici, naj skoči z broda v čoln. Deklica skoči k njemu ter brodarja drži za glavo in lase, ter mu tako vzdržuje glavo nad vodo; tako plava revež za brodom po Savi. Pri Gostincah zagleda sestra svojega brata brodarja visečega za brodom ob ladiji, že skoro omagujočega. Sestra mu skoči s čolnom na pomoč, toda reši le deklico, brata pa mora prepustiti valovom. Brod priplava do Laz, kjer ga je zagledal gostilničar Jakob Lenček. Hitro gre s čolnom na pomoč, posreči se mu, da potegne brodarja iz vode in ga srečno pripelje na suho, kjer ga bratski okrepča, kakor dober Samaritan.

(Prva ljubljanska družba strelcev balistov) je dne 6. t. m. v svojem klubovem lokalu »pri Zvezdi« praznovala petdesetletnico cesarjevega vladanja. Načelnik gosp. dvorni založnik Ivan Mathian je imel patrijotičen govor. V spomin na ta dan je dobil vsak član krasno spominsko svetinjo. Pri tej priliki bodi omenjeno, da obstoji prva ljubljanska družba strelcev-balistov že od l. 1820.

(»Delavski prijatelj«) z novim letom preneha izhajati. Namestoval ga bo »Primorski list« s tem, da bo odločil poseben predal za socijalno vprašanje.

(»Matica Hrvatska«) Prijatelje hrvatske književnosti vabimo, da pristopijo k »Matici Hrvatski«, ki podari krog novega leta svojim članom devetero ali celo desetero leposlovnih in poučoznanstvenih knjig. Izmed poslednjih opozarjamo na Hoičovo knjigo: »Rusija«, ki bo z besedo in s slikami opisala najmogočnejšo slovansko državo. Želeti je, da bi se zlasti ta knjiga razširila med Slovenci, katerim sta Kitaj in Japan bolj znana nego slovanski svet. Zanimala bode takisto Iv. Ra-bra knjiga: »Poviest najnovijega vremen a 1815—1878. Praktične vrednosti bode dr. Lobmayerjev spis: »Čovjek i njegovo zdravlje«. Stari in novi člani, kateri poslednji dobe brezplačno Hrvatsko-slovenski slovník, naj blagovole poslati letnino 3 for. vsaj do 18. t. m. tukajšnjemu poverjeniku »Matice Hrvatske« župniku Ivanu Vrhovniku ali pa njegovemu pooblaščenцу g. trgovcu in knjigovozcu Ivanu Bonaču.

Gospod mestjanom neštete dobrote. dušne in telesne, izkazal. Ko je pred sto leti potres dolgo časa z grozo in strahom navdajal prebivalce, ko so o Napoleonovih vojskah Angleži bombardovali mesto, ko je leta 1855. kolera grozovito ljudi morila, in v vsaki britkosti sploh so se zatekali verni Rečani razun k Mariji Trsaški tudi do čudodelne podobe križanega Gospoda, ter pred njo prosili pomoči in milosti Božje.

Leta 1896 se je praznovala v Reki jako slovesno šeststoletnica omenjenega čudeža na podobi Križanega. Velikansko procesijo in sploh vse slovesnosti je vodil svitli vladika senjski sam, ki je bil v ta namen prišel v Reko. Versko življenje, ki je v Reki, kakor navadno v primorskih, trgovinskih mestih jako opešalo, se je po teh slovesnostih nekoliko povzdignilo in poživilo. K temu je tudi pripomogla pred nekaj leti na Trsatu svečano praznovana šeststoletnica prihoda hišice Matere Božje, katero so bili angelji l. 1291 na ta hrib prenesli. Vera in le vera zamore tudi surove, materijalistične pomorščake omikati in jim srca oblažiti. Govoreč o ti znamenitosti reškega mesta, naj tukaj omenim, da je imela Reka uče-

nega in marljivega krajepisca in zgodovinarja v osebi ranjkega Ivana Koblarja, ki je mnoga leta raziskaval in zbiral gradivo ter spisal v mnogih zvezkih temeljito in obširno zgodovino Reke in okolice. Mož je bil sin slovenskega očeta Gorenjca, ki se je bil nastanil v Reki kot trgovec. Zgodovinar Koblar je bil vikši uradnik, ki je vpo-kojen živel in umrl v Reki. Svoje krasno delo je daroval reškemu mestu; starešinstvo ga je hvaležno sprejelo in na mestne stroške dalo leta 1897. na svitlo. Svojemu zgodovinarju Koblarju je pa vzdalo na poslopje, kjer je izdihnil dušo, krasno spominsko ploščo.

Znano je, da Rečani strastno politikujejo ter da branijo svoje stare pravice in avtonomijo reškega mesta. Pred štiridesetimi leti je bila Reka popolnoma zedinjena s Hrvatsko kraljevino, uradovalo se je pa vendar italijansko, deloma tudi nemško. Bil je takrat vrhovni župan v Reki slavnoznani državnik in poznejši minister Grof Karol Hohenwarth. Ko je pa na Hrvatskem padel Bachov zistem, je postal vrhovni župan znani hrvatski domoljub, baron Jernej Zmajčić.

(Dalje sledi.)

(Slovenske zastave v Gorici) so dne 2. decembra dale opravila »možem postaviti«. Kjerkoli se je katera pokazala, žal da jih je bilo malo, je bila takoj na mestu policija ter zahtevala, da se odstrani. Ponekod so jih morali odstraniti policaji. Z narodnimi so vselej padle cesarske zastave. Pa naj reče kdo, da ne živimo v lepih razmerah.

(Ilustrovani narodni koledar) je tudi za leto 1899 izdal založnik Dragotin Hribar v Celju. Koledar je lično opravljen in donša tudi raznega slovstvenega blaga. Cena lepo vezanemu 1 gld., broširanemu 70 kr.

(Zdravje v Ljubljani) od 27. nov. do 3. decembra: Število novorojencev 20, umrlih 21; med njimi za vratico 2, za jetiko 4, za različnimi boleznimi 15. Med njimi je 7 tujcev in 11 iz zavodov. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za škrlatno 4, za tifusom 1, za vratico 3, za ušenom 2.

(Razglas.) Razpisuje se mesto poštnega odpravnika pri novoustanovljenem c. kr. poštnem uradu v Lazah, okraj Kamnik, proti pogodbi in kavciji 200 gld., letna plača 150 gld., uradni pavšal 40 gld. in letni pavšal za vzdržavo jednokratne vozne pošte med Kamnikom in Motnikom, ki se ima še le določiti. Pripominja se, da se more poštno vožnjo tudi kakemu tujemu prosilcu podeliti. Prošnje v teku treh tednov na poštno in brzojavno vodstvo v Trstu.

(Krojaški tečaj.) Ker je obrtnikom težko, pohajati dunajske krojaške tečaje, zbralo se je nekaj krojaških mojstrov v Zagrebu, ki so osnovali doma tak tečaj za izdelavo gosposkih oblek. Začel se je dne 4. dec.

(V samostan salezijank) v Hotešovu (zahodno Česko) je vstopila princezinja Poliksena Lobkovičeva, hči vrhovnega deželnega maršala češ. Hugona Lobkovica ter dobila ime s. Marija Vojslava. Vojslava je bila sestra blaženega Hrozaste (+ 1217), ki je ta samostan ustanovil. Bil je sorodnik sv. Ljudmile, njegovo češčenje je potrdila apostolska stolica dne 16. sept. 1. 1897.

(Stenografija.) Zbirko brzopisnih kratkic je izdal zagrebški gimnazijski profesor Ivan Jamnický pod naslovom »Samoznaki i pokrate hrvatske stenografije«. Nauk o samoznakih je najvažnejši del stenografije, s katerim brzopis šele doseže svojo veljavo; sploh so slovenski samoznaki podobni hrvaškim.

(Novega denarja) bodo prihodnje leto nakovali v skupni vrednosti 40,050.000 kron, in sicer za 2,000.000 kron novcev po 20 K za državo, za 20,000.000 kron takih za avstro-ogersko banko in za 2,000.000 kron za zasebnike, 15,000.000 kosov po 1 K za državo, za 1,000.000 kron novcev po 2 in za 50.000 kron novcev po 1 vinar. — Skupno se bo kovalo za 38,250.000 kron manj, nego v tekočem letu.

(Bogatli socijalisti.) Francoski socijalist Jaurès, ki v zbornici tako rad napada cerkev in ji hoče pobrati vse dohodke, je posestnik 120 ha. zemlje in ima mnogo hiš v Bassoulu, Chiffenlieu, Bougoulieu. Bebel ima veliko letovišče ob curiškem jezeru, katero se v daljavi krasno vidi. Okoli gradiča je krasen drevored, katerega si je z ogromnimi svotami postavil s tem, da je precejšen kos jezera zasul. Zasajene ima v njem najlepše trte. Kak sovražnik komunizma je Bebel v praksi, kaže s tem, da je to krasoto obdal z granitnim zidom. To posestvo se ceni na 300.000 gld. Poleg tega ima hiše v Berlinu.

(Proti dvoboju) V lisabonskem listu »Correio nacional« je polemizoval vrednik José Fernando de Souza z nekim vitezom de Ribeira Brava. Ta se je čutil razžaljenega ter je imenovanega vrednika poklical na dvoboj. Vrednik pa je dejal, da se ne dvobojuje, ker mu to prepoveduje cerkveni zakon. Drugi dan pa ga je zato vitez de Ribeira napadel na sprehodu ter mu z bičem zadal hudo rano na glavi. Portugalski katoličani pa so ob tej priliki pokazali slovesno, da složno z napadenim vrednikom stojé za svetost cerkvenih zakonov. Kardinal - patrijarh lisabonski je pohvalil srčnost katoliškega časnika, bivšega vojaškega častnika ki je trpel za sveto stvar. Temu vzgledu so sledili tudi drugi škofje, duhovni, razni zavodi, vseučilišče v Coimbri, zveza katoliške mladine, tako da je José Fernando Souza kar čez noč postal najbolj popularen mož na Portugalskem. Ta demonstracija proti dvoboju je res hvalevredna.

(Sejmi po Slovenskem od 12. do 17. dec.) Na Kranjskem: 11. v Litiji, Zagorji, Kostanjevici in Višnji gori; 12. v Metliki, Gor. Logatcu, Mengšu, Radovljici, na Slapu pri Vipavi, v Senušah; 14. v Mišjem dolu; 15. v Škocijanu. — Na sloven. Štajerskem: 13. v Ljutomeru. — Na Koroškem: 11. v Paterjonu; 17. v Milstatu. — Na Primorskem: 11. v Palmi; 12. v Sežani; 14. v Kastvi in Venci; 16. v Ogleju.

Društva.

(Društvo Gospodinjstva šola) otvorilo je 1. decembra dnevno gospodinjstvo in kuharsko šolo, ker se je za prvi tečaj zglasilo zadostno število učenk. Tudi za bodoče tečaje je zglasenih precej učenk, vendar je za prihodnje mesece še nekaj mest praznih. One gospodinje, ki reflektujejo na pouk v kuhi, zglasijo naj se pri društvenem odboru pismeno ali pa ustmeno v društveni gospodinjstvi šoli na Rimski cesti št. 9, od 10—12 dopoldne ter od 6—8 zvečer. Učnina znaša 6 gold. na mesec. Predmeti pouka so: kuhanje (vsaki dan od pol 10 do pol 1 ure) ter pranje in likanje (dvakrat na teden popoldne). Ker je učiteljica v kuhi svojemu poslu izredno vešč in se poučuje kolikor moči sistematično, opozarjamo na to šolo vzlasti hčere naših meščanskih krogov.

Društveni odbor.

(Čitalnica v Novem Mestu) imela bode dne 17. t. m. ob 8. uri zvečer v svojih prostorih redni občni zbor s sledečim vspeedom: 1. Nagovor predsednika, poročilo tajnika in blagajnika; 2. volitev pregledovalcev računov; 3. volitev novega odbora; 4. nasveti. — K obilni udeležbi vabi odbor.

(Družbi sv. Cirila in Metoda.) Deželni šolski svet v Celovcu potom kranjskih oblastnih naznanja, da je knjižice Fran Hubad: Franc Jožef I., cesar avstrijski; J. Leban: Andrej baron Čehovin in Tomo Zupan: Naš cesar Fran Josip I. slovenskim ter slovensko-nemškim šolam po Koroškem v nakup priporočil.

„Naša straža.“

Daljni ustanovniki: gg. Valent. Podgore, prefekt v Celovcu 10 K, dr. Karol Triller, odvetnik v Tolminu 10 K; Fr. Schweiger, župnik in dež. poslan. v Radovici 20 K; Anton Zupančič, prof. bogoslovja v Ljubljani 60 K; I. Perhave, revizor »Gospodarske zveze« v Ljubljani 10 K; Rok Merčun, mestni katehet v Ljubljani 10 K; Martin Narobe, župnik v Zapogah 10 K; Jos. Rozman, urednik »Mira« v Celovcu 10 K; Matija Sila, dekan v Tomaju pri Sežani 10 K; dr. Henrik Tuma, dež. odbornik v Gorici 20 K.

Redni udje: gg. dr. Fr. Papež v Ljubljani 1 K; Jos. Švigelj, kaplan v Poljanah 1 K; Peter Bohinjec, župnik v Horjulu 1 K; Ant. Hočevar, župnik v Brezovici 2 K; Ant. Fettich-Frankheim, dekan v Št. Jerneju 4 K; Karol Čik in Ant. Jarc, kaplana v Št. Jerneju, vsak po 2 K; Anton Rogač, dekan v Hrušici 4 K; Zorko Klun, kaplan v Hrušici 4 K; Fran Waišel, nadučitelj v Hrušici 1 K; Avgust Nadilo, pos. uradnik v Podgradu 1 K; Josip Strnad, kaplan v Podgradu 2 K; Rajko Logar, kaplan na Pregarijah 2 K; Vekoslav Pelc, posoj. uradnik v Ljubljani 1 K; Anton Volta, posoj. uradnik v Ljubljani 1 K; Nina Meden, posoj. uradnica v Ljubljani 1 K; Pliberšek Ivan v Ljubljani 1 K; Ivan Rakovec, urednik v Ljubljani 1 K; Josip Trefalt, delavec v Ljubljani 1 K; Ivan Pirnat v Ljubljani 1 K; Ivan Sket, jurist v Ljubljani 1 K; Alojzij Rasberger, gostilničar v Ljubljani 1 K; Anton Zlatnar v Ljubljani 1 K; Ferd. Omeje v Ljubljani 1 K; Alojzij Vidic v Ljubljani 1 K; Anton Zorc v Ljubljani 1 K; prof. I. Jenko v Ljubljani 1 K; Ant. Žgur, župnik v Belicerkvi 1 K; Martin Poč, župnik v Komendi 1 K; Franc Fik, kaplan v Komendi 1 K; iz Rajhenburga: gg. Fran Podkrajšek, načeln. postaje 2 K; njegova soproga Ana Podkrajšek 1 K; Jakob Merc, župnik 1 K; Fran Walter, župnik v p. 1 K; dr. Matija Schmirmaul, zdravnik 1 K; Josip Vodušek, kaplan 2 K; Ivan Čemažar, kaplan 1 K; Gustav Unschuld, župan 1 K; Benko Kunej, posestnik 1 K; Anton Kunej, pos. in župan 1 K; Fran Kacijan, trgovec 2 K; Antonija Toman, zasebnica 1 K; Marija Toman, zasebnica 1 K; Antonija Unschuld, županova soproga 1 K; Angela Schubert, učiteljica 1 K; Ana Ljubec, davkarjeva vdova 1 K; Fran Ovsenjak, čevlj. mojster 1 K; Gregor Einspieler, dež. posl. v Podklostru 6 K; Jan. Šuster, župnik v Svečah 2 K; J. Knaflič, župnik v Ločah 2 K; Jos. Vintar, župnik v Bilčovsi 1 K; Iv. Drunecky, župnik v Podgorjanih

2 K; Fr. Virnik, župnik v Lipi 2 K; Mat. Ražun, župnik v Št. Jakobu v Rožu 2 K; Fr. Schanbach, dekan v Domačalah 1 K; Ant. Pelnar, kaplan v Celovcu 2 K; Jos. Hribar, kaplan v Celovcu 2 K; dr. Mart. Ehrlich, kaplan v Beljaku 4 K; Jos. Jugger, kaplan v Št. Jakobu v Rožu 1 K; Fran Kobentar, župan v Št. Jakobu v Rožu 4 K; Jan. Šumah, župan v Sinčivesi 2 K; Ivan Hutter, c. kr. prof. v Celovcu 2 K.

Društva: hranilno in posojilno društvo v Celovcu 100 K.

Darovi: Zbirka ljublj. obrtnikov zbranih v »Narodnem domu«, po g. I. Kregarju 10 K 92 b.

Naznanila pristopov in plačila za »Našo stražo« sprejema začasni tajnik in blagajnik dr. Janko Brejc v Ljubljani.

V veliki slovenski vasi na Goriskem je na prodaj hiša, v kateri se nahaja trgovina z jestvinami. Ta trgovina zamore izvestno dobro vspevati, ker je v dotičnem kraju mnogo tovarn in delavskih odjemalcev. Slovenski trgovec, ki bi hotel to trgovino prevzeti, bi gotovo dobro shajal. Treba le, da ima toliko denarja, da zamore trgovino z jestvinami pričetiti in vrhu tega še 2—3000 gld. h kupni ceni hiše prispevati. — Ponudbe naj se pošiljajo »Naši straži« v Ljubljani; ta reflektantom naznani tudi natančnejše pogoje in odnošaje.

Nekateri pristopivši p. č. članov žele potrditi poslanega denarja. Dotičnike prosimo, da naj se zadovolje s priobčenjem njihovih imen in zneskov v časopisih, kar naj služi mesto posebnih potrdil.

Gospodarska organizacija.

Pravice konsumnih društev.

Znano je, da so konsumna društva in druge zadruge, ki se pečajo z oskrbovanjem svojih udov s konsumnim blagom, predmet hudih napadov od strani obrtnikov sličnih strok — vzlasti trgovcev s mešanim blagom, gostilničarjev itd.

Tako je pri nas, tako pa tudi v drugih deželah v celi Avstriji. To gibanje je vedno bolj naraščalo, čim bolj so se množila konsumna društva. Znano je, da so se oblike konsumnega društva pojavile najprej v uradništvu. Dokler to gibanje ni šlo dalje, mu ni nihče nasprotoval. Še le ko so se začela snovati konsumna društva tudi od strani drugih stanov, pojavljalo se je omenjeno sovražno gibanje. Ko pa so začeli snovati tudi kmetijska konsumna društva, je to gibanje postalo uprav strastno. Najbolj čuditi se pa je, da se od tistega hipa, kar so se jela snovati kmetijska konsumna društva, tudi ces. kr. in druge oblasti čimdalje bolj udajajo temu nasprotnemu gibanju.

Predaleč bi vodilo, če bi hoteli razvoj tega gibanja v teh vrsticah podrobno pretresovati. Zatrjujemo tukaj le skratka, da nihče ne bi bil mislil na snovanje konsumnih društev na kmetih, če ne bi bili v nekterih krajih trgovci svojo obrt zlorabljali v dveh ozirih.

Prvič s tem, da so nevednost ljudstva glede vrednosti in tržnih cen blaga in pa denarne zadrege posameznih kmetov na nečuten način zlorabljali in si tako pri neznatnem prometu z majhnim obrtnim kapitalom nakopičili primerno veliko premoženje.

Drugič, da so svoje potom oderuštva pridobljeno premoženje in gospodarsko premoč zlorabljali v to, da so zahtevali od ljudstva hlapčevanje tudi v političnem oziru.

Ne trdimo, da so povsod na kmetih vladale take razmere, pač pa so vladale in vladajo v mnogih krajih. Tem razmeram je treba kljubovati s tem, da se osnujejo konsumna društva; kjer pa takih razmer ni, tam pa je tudi konsumno društvo ali pa sploh zadruge, ki bi se pečala s preskrbovanjem konsumnega blaga, nepotrebna.

Toda naš namen danes ni, pisati o potrebi ali nepotrebi konsumnih društev, temuč o vplivu, katerega mora imeti sedanje stanje sovražnega gibanja na vprašanje, kako naj se temu nasproti vedejo že obstoječa konsumna društva in kako da je s snovanjem novih konsumnih društev.

V kolikor se to sovražno gibanje omejuje na zasebne nasprotnike, nas isto nič ne briga; resno

pa je to gibanje, v kolikor se je isto polastilo c. kr. oblastev. To gibanje meri na to, pravice konsumnih društev kolikor mogoče omejiti. To stremljenje upravnih oblasti kaže se vzlasti v dveh ozirih.

1.) Hoče se konsumnim društvom vzeti pravica točenja in jih v tem pogledu postaviti popolnem pod obrtni zakon.

Doslej je bilo priznano, da konsumno društvo, če toči le svojim članom, ne potrebuje za to nikake koncesije; odtlej nadalje pa hočejo nekatere upravne oblasti zahtevati, da mora konsumno društvo ravno tako, kakor gostilničar, dobiti koncesijo. To naziranje upravnih oblasti imelo je nasledice, da so bili načelniki nekaterih konsumnih društev kaznovani od upravnih oblasti z denarnimi globami, češ, da konsumno društvo ni opravičeno točiti, ker ni imelo gostilniške koncesije. To postopanje upravne oblasti I. instance je bilo tem bolj čudno, ker je deželna vlada kranjska z odločbo z dne 28. marca 1896. št. 10.478 v zadevi delavskega konsumnega društva v Ljubljani spoznala, da konsumno društvo za točenje svojim udomne potrebuje nikake obrtne koncesije. Ta odločba je bila v svojem času objavljena v našem listu. Pravno mnenje visoke ces. kr. deželne vlade iz leta 1896 bilo je potem za nadaljno postopanje merodajno.

Obsojeni načelniki so se pritožili na deželno vlado in radovedni smo, kako bode ista rešila protislovje med navedenimi obsodbami in pa svojim lastnim pravnim mnenjem iz leta 1896.

Čudno je vsakako, da se kaznujejo ljudje zaradi tega od okrajnega glavarstva, ker so se držali pravnega mnenja c. kr. deželne vlade!

Drugo oporno vprašanje je naslednje:

Razna konsumna društva pri nas in drugod so se pečala tudi s posli, ki spadajo v mesarsko in sušilsko obrt. Z vprašanjem, ali je to dovoljeno ali ne, bavila se je nedavno trgovska in obrtna zbornica na Dunaju in sicer vsled vprašanja ces. kr. Niževavstrijskega namestništva. Delavsko konsumno društvo v Leobersdorf-u je namreč cele komade goveje in drobne živine za svoje ude razkosavalo in tudi meso sušilo.

Ker se mu je to od strani okrajnega glavarstva prepovedalo, se je to konsumno društvo pritožilo na namestništvo; namestništvo pa je vprašalo trgovsko in obrtno zbornico za njeno mnenje. Poslednja se je zopet obrnila na gremij Dunajskega trgovstva, in na razne obrtne zadruge za njih mnenje v tem oziru. Obrtne zadruge so omenjeno pravico konsumnega društva zanikale, gremij Dunajskih trgovcev pa se je izrekel za spodbijano pravico iz naslednjih vzrokov:

1.) po zakonu pridobitnih in gospodarskih združenj imajo iste namen povspesovati gospodarstvo svojih članov potom skupne obrti. Tendence konsumnih društev meri tedaj na skupno nabavo živil. V ta namen je potrebno blago nakupovati na debelo — oddaja živil članom pa se vrši po potrebi, tedaj se mora blago razdeliti. Gremij smatra tedaj konsumno društvo opravičeno, spodbijana posla opravljati ravno tako, kakor je večja rodbina opravičena n. pr. skupno prešiča kupiti in med se razdeliti ter meso sušiti.

Predpogoj pa je, da se blago daje le članom društva.

Trgovska in obrtna zbornica Dunajska pa se je temu mnenju le deloma pridružila.

Razsodba namestništva v tej zadevi bode vsakako zanimiva.

Tudi na Kranjskem se je nedavno načelnik konsumnega društva kaznoval zaradi tega, ker je društvo pečalo se z mesarskim pravilom. O tem bode v kratkem imela razsoditi deželna vlada. — Tukaj pa še konstatujemo, da se v drugih deželah v enem oziru bistveno drugače postopa kakor pri nas.

Pri nas se načelniki kaznujejo, akoravno se ne gre tukaj za kak kazniv prestop, ampak le za pravno vprašanje, v katerem so različne osebe in različne oblasti različnega mnenja. V drugih deželah najpred resno, trezno in temeljito pretresavajo pravno vprašanje in potem načeloma razsodijo, k čemu je zadruga opravičena in k čemu ne. Šele potem, kadar je to ne-

spodbitno dognano, se kazensko postopa. Nadejati se je, da se bode tudi naša deželna vlada pridružila temu načinu postopanja pravnih oblastij drugih dežel.

Kar se spornega vprašanja samega tiče, bode imelo konečno besedo upravno sodišče. Dokler pa upravno sodišče ni govorilo, ostanejo vsa ta vprašanja sporna in potrebno je tedaj od strani konsumnih društev velike previdnosti pri njihovem poslovanju. Nova konsumna društva naj se pa najboljše nestrnujejo, dokler se vsa ta sporna pravna vprašanja definitivno nedeženejo.

Darovi.

Za Jeranovo dijaško mizo: Gosp. M. Narobe, župnik v Zapogah, 5 gld. — Iz Radeč za Miklavža 9 gld. — Fr. Nastran iz Rudnega 1 gld. 50 kr. — G. Ivan Zorman, posestnik in trgovec v Šiški, 5 gld. — Neimenovan pod geslom: »Hrabro naprej v podporo naši mladini!« 5 gld. — P. Bernard Vovk v Brežicah 2 gld. — Gosp. Gribarjeva kot kruhe sv. Antona 2 gld.

Bog plačaj!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 10. decembra. Današnja „Wiener Zeitung“ objavlja naslednje cesarjevo lastno-ročno pismo z dne 8. decembra: „Ljubi grof Thun! Milost Vsemogočnega mi je naklonila doživeti petdeseto obletnico dne, ko sem zasedel prestol svojih prednikov. Ginjenega srca sprejemem to redko darilo neba in resno se oziraje na dolgo, dogodkov polno dobo zahvaljam Previdnost za napredek države na moči in ugledu, za ves napredek svojih narodov na dobrodelnem in kulturnem polju, s čimur so poplačane skrbi mojega vladanja. Akoravno je moral ta spominski dan minuti brez glasnega navdušenja in prazničnega slavlja, vendar ni ostal zame brez tihe radosti in čistega zadoščenja. Znova sem prejel neštivilne dokaze iskrene naklonjenosti in na novo se je utrdila vez, ki mene in mojo hišo nerazdružno veže z mojimi narodi. Z mnogobrojnimi ganljivimi prireditvami, ki so izhajale neposredno iz slobodne volje ljubečega ljudskega srca, se je v vseh deželah slavil spominski dan, pred vsem v mojem ljubljnem mestu Dunaju. Najlepše spoštovanje pa se mi je skazovalo z dejanjsko ljubeznijo do bližnjega, kot najbolj ganljivo, mojemu srcu najprijetnejšo čestitko pa sem pozdravil, da je nebrojna vrsta javnih zastopstev, zasebnih družb in posamnikov, ustrezaje moji želji, in nad vse moje pričakovanje slavlila dan s plemenitimi čini dobrotelja, ki bodo še v poznih časih donašali obilen blagoslov pomoči potrebnim in stiskanim. — Vsem, ki so na tak način z besedo in dejanjem, v ljubezni in zvestobi sodelovali, izrekam iz globoko ginjenega srca svojo prisrčno cesarsko zahvalo. Molim k Bogu Vsegamogočnemu, naj blagoslavlja moje zveste narode ter jih poplača za vso tolažilno ljubezen, s katero so me obdali v teh dneh pomenljivega spomina, sebi pa prosim milosti neba, naj bi mi naklonilo zazreti jasen večer mojega življenja po neskaljeni sreči vseh mojih narodov. Naročam Vam, da objavite to mojo zahvalo.“

Dunaj, 10. decembra. Včerajšnji nastop levice kaže, da hoče zopet pričeti z najhujšo obstrukcijo. Vsled tega so nastale razne govorice. Nekateri na desnici so te misli, da bi bilo tudi v Avstriji po vzgledu na Ogerskem nabirati med poslanci večine podpise, da se pokaže, da je večina za pogodbo, potem naj bi pa vlada pogodbo uvedla po § 14. To so pa najbrže samo vladne želje. Dalje se je govorilo, da vlada takoj zaključi državni zbor ter ga skliče še le jeseni prihodnjega leta, da izvoli člane v delegacijo. V tem slučaju menijo nekateri, da bi bilo najbolje namesto začasne nagodbe kar pogodbo za deset let vvesti. To pa je prazno govorjenje. Zopet druga govorica je ta, da vlada vključ obstrukciji hoče rešiti predloge o nagodbenem provizoriju, ako ji desnica ostane zvesta. Kaj da se v resnici zgodi, o tem danes

ni mogoče poročati, ker tega danes niti vlada sama še ne ve. Vse je odvisno od tega, kako se bodo stvari nadalje razvijale v državnem zboru.

Dunaj, 10. decembra. Danes so se stopili pred vseučiliščem nemško-nacionalni in nemško-liberalni dijaki. Policija je zaprla tri dijake.

Praga, 10. decembra. Povodom dr. Riegerjeve 80letnice je bila včeraj slavnostna predstava v češkem narodnem gledališču. Vsa slavnost se je vršila veličastno.

Zagreb, 10. decembra. V včerajšnji seji deželnega zbora je vložila opozicija dva nujna predloga glede otvoritve deželnega zbora s kraljevskim pismom. Vlada je predložila proračun za l. 1899 ter nagodbeni in proračunski provizorij.

Budapešta, 10. decembra. Ako se v današnji seji ne izvoli zbornični predsednik, podasta definitivno ostavko tudi oba podpredsednika, predno bo izvoljeno novo predsedstvo.

Budapešta, 10. dec. Celo uro so se vršili dogovori mej vlado in večino, da je konečno prevzel podpredsednik Lang vodstvo seje. Takoj ob pričetku nastal je tak ropot, da na redno sejo ni bilo misliti. Ko se je prikazal Banffy v dvorano, je vsa opozicija podvojila kričanje, ropotanje, vpili in zmerjali so Banffya. Vsled tega je predsednik za nekaj časa prekinil sejo. Ko je bila seja zopet otvorjena, je bil ropot še vedno isti in podpredsednik Lang je izjavil, da v takih razmerah on neče predsedovati, da bo torej na koncu seje odpovedal se mestu podpredsednika. Minister Banffy je na to hotel govoriti, a je minulo cel četrt ure, predno je mogel do besede, s katero je prebral cesarski reskript, da je zborovanje preloženo do 17. decembra.

Niš, 10. decembra. Skupščini se je predstavil novi finančni minister Petrović, ki je izjavil, da je finančni položaj Srbije sicer zelo nepovoljen, vendar pa je še nada, da se z racionalno organizacijo fin. uprave zboljša denarno stanje.

Carigrad, 10. decembra. Sultanova vlada je vzela na znanje imenovanje grškega princa Jurija nadkomisarjem na Kreti z običajnimi ugovori.

Berolin, 10. decembra. „Nordd. allg. Zeitg.“ dementuje vest, ki je dala povod interpelaciji v avstrijskem parlamentu, da bi bil namreč nemški cesar pokaral nemškega konzula v Beirutu, ker je zastopal avstrijske tvrdke.

Čisto medicinično ribje olje.

Deželna
lekarna

pri Mariji
Pomagaj.

Čubar, Primorsko, septembra 1898.

Blag. g. Milan Leustek, lekarnar v Ljubljani.

Iz srca se Vam zahvaljujem za dobroto Vašeg neprocenjenega dobrega in pristnega **medicinskega ribjega olja**, katerega že dle časa samo iz Vaše dobro znane lekarne naročam in uporabljam za sebe in svojo rodbino sigurnim učinkom. Isto je prijetnega ukusa in lahko prebavljivo. Prosim, pošljite mi zopet šest steklenic za 2 gld. 50 kr.

Pozdravljam in ostajam Vam udani

729 9

Anton Ožbolt, trgovec in posestnik.

Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Razpošilja vsak dan z obratno pošto

deželna lekarna pri Mariji Pomagaj
Mr. Ph. M. Leusteka v Ljubljani,
Resljeva cesta št. 1, poleg mesarskega mosta.

Petnajsti december bo 12 000 ljudem dan sreče. Ta dan namreč bo žrebanje 32. državne dobrotne loterije, pri katerem bo zraven glavnega dobitka v znesku 200.000 kron zadeti še 12 034 zahtanih dobitkov v gotovem denarju. Srečka stane le 2 gld. Državna dobrotna loterija se je kmalu vdomačila na Avstrijsko-Ogerskem, ker pri nobenem drugem loterijskem podjetju upanje zadeti ni toliko, kakor pri tej, kjer država jamči za popolno varnost. Kdor kupi tako srečko, ima pa še tudi zavest, da je nekoliko naklonil resnično dobrotnemu namenu.

Da svoje čitatelje in prijatelje obvarujemo škode, moramo jih opozoriti, da se zopet poskuša ponarediti prijubljena Kathreiner-Kneippova sladna kava. Ponujajo jo to pot zlasti manj skušenim ljudem na deželi. Resno opominjamo, da nihče ne vsprejme druge sladne kave, kakor pravo, v modro-belih izvornih zavojčkih s podobo župnika Kneippa in imenom »Kathreiner«. Le to je priporočil č. g. župnik Kneipp in le ta sladna kava ima duh in okus prave kave.

(790 3-3)

Važno naznanilo. V vsaki hiši naj bi imeli najboljše domače zdravilo dr. Rose-jev balzam za želodec in praško domače mazilo. Oboje je dobiti tudi v tukajšnjih lekarnah.

Umrli so:

8. decembra. Frančiška Mihel, uradnega sluge vdova, 80 let, Slomškove ulice 12, kap.

9. decembra. Alojzij Poljšak, posestnikov sin, 17 mes., Opekarska cesta 48, davica.

V hiralnici:

7. decembra Alojzij Poljšak, posestnikov sin, 32 let, vsled raka v ušesih.

V bolnišnici:

7. decembra. Ivan Pečar, dinar, 68 let, srčna hiba, splošna vodenica.

Tržne cene v Ljubljani

dné 10. decembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	10 50	Špeh povenjen, kgr.	70
Rež,	8 50	Surovo maslo,	85
Ječmen,	7 50	Jajce, jedno	3 ⁵
Oves,	6 50	Mleko, liter	8
Ajda,	8 80	Goveje meso, kgr.	56
Proso,	8 50	Telečje	60
Koruza,	6 50	Svinjsko	58
Krompir,	3	Kostrunovo	36
Leča,	12	Piščanec	45
Grah,	8	Golob	18
Fižol,	10	Seno, m. stol.	1 80
Maslo, kgr.	96	Slama,	1 60
Mast,	70	Drva trda, 4 kub. m.	6 70
Špeh svež,	62	" mehka, 4 "	4 80

Zahvala.

861 1-1

Vsem p. i. dragim prijateljem in znancem, kateri so mi ob mojem cesarskem odlikovanju tako srčno čestitali, tem potom izrekam svojo iskreno zahvalo, in se ob enem vsem v nadaljno prijaznost in prijateljstvo najtoplejše priporočam.

J. Rozman

župnik pri sv. Jakobu v Ljubljani.

Služba organista in cerkvenika

ki naj bi se ob enem pečal s kakim rokodelstvom, se oddá z novim letom.

Župni urad Ajdovec,

pošta Žužemberk. 856 3-2

Velika zaloga ur, zlatnine in srebrnine.

Primerna darila **Janko Klopčič** Raznovrstna darila za božič. **Ljubljana** za novo leto. Prešernove ulice št. 4.

Nikelnaste, jeklene, srebrne, Tula-, amer. plaque, zlate ure. Stenske ure. Ure z nihalom. Salonske ure. Pisarniške ure. Raznovrstne lično izdelane budilke.

Srebrne, Tula-, Double-, amerik. plaque novo-zlate, fine, 14 karatne zlate verižice, zapestnice, prstani, uhanj, zapone, priklepki, gumbi za manšete in srajce. Zapestnice, uhanj, zapone, igle za kravate iz granatov. Razne stvari v China-srebru.

Prstani in uhanj z dijamanti in brilanti. Specijalitete vsake vrste v zalogi.

Nikjer se ne kupuje ceneje!

Popravila zanesljivo, točno in ceno. — V obila naročila se priporoča z veselo spoštovanjem

(869 3-1)

Janko Klopčič.

Ovinjene (weingrüne) sode

različne, majhne in velike, stare in nove

prodaja

J. Buggenig,

sodarski mojster, 851 3-2

Cesta na Rudolfov kolodvor v Ljubljani.

Na prodaj so

tri je križevi poti

jeden 95 cm. visok, velja gld. 65.—

drugi 130 cm. visok s križem in podstavkom vred, velja » 120.—

tretji 150 cm. visok, velja » 250.—

pri Fr. Toman-u, podobarju in pozlatarju v Ljubljani na Križevniškem trgu št. 1. 853 12-1

100 do 300 gld.

na meso lahko pošteno zasluži sleherni ter povsod brez zgube, ako hoče prodajati postavno dopuščene srečke in državna pisma.

Ponudbe na Ludovika Oesterreicher, Budapest VIII. Deutschgasse 8. 826 10 3 367 10-1

Uradne in trgovske KOVERTE s firmo priporoča **KAT. TISKARNA** v Ljubljani.

Prečast. duhovščini, cerkvenim predstojnikom in dobrotnikom priporoča podpisani

svoje lepe izdelke

cerkvenih posod in orodja.

Že izgotovljene reči, katerih imam veliko v zalogi, n. pr.: več monštranc, kelihov, svečnikov, kandelabrov, lestencev itd., prodam 20% nižje od prejšnje cene.

Vsako novo naročilo ali popravilo, pozlatenje, posrebrevanje, poniklanje itd. se bode zanesljivo dobro in v kratkem času izvršilo

Proračune in načrte naredim brezplačno. — Na ogled pošljem izgotovljene izdelke franco.

Z največjim spoštovanjem

Leop. Tratnik,

pasar - srebrar,

Sv. Petra cesta šte. 27.

Na prodaj je

posestvo

v Topoljah pri Mengšu

s pohištvo, poljem, gozdi in travniki, vse v dobrem stanju. — Proda se skupno ali pa v posamnih parcelah.

Več pové **Ant. Rihar** v Mengšu ali pa **Jan. Zorman** v Ljubljani v Kolizeju. 861 3-1

Zobotrebce

óblane, zrezlane, likane, kupujem v vsaki množini od izdelovalcev na železnico postavljene proti povzetju.

Ponudbe pod »I. G. Z.« na inzeratni zavod **A. Oppelik**, Dunaj, I., Grünnergasse št. 12. 865 3-1

Poštenega dečka,

ki bi imel vso oskrbo pri svojih stariših, takoj sprejme kot učenca **M. E. Supan**, trgovec s špecerijami v Ljubljani, Dunajska cesta. 863 2-1

Na najvišje povelje Njih c. in k. apost. Veličanstva

XXXII. c. k. državna loterija

za civilne dobrodelne namene avstrijskih dežel.

Ta denarna loterija — edina v Avstriji postavno dopuščena — ima 12034 dobitkov v gotovem denarju in skupnem znesku 401.800 kron.

Glavni dobitok znaša:

200.000 kron.

Za izplačilo jamči c. k. loterijski urad.

Žrebanje boe nepreklicljivo dné 15. decembra 1898.

Jedna srečka stane 4 krone.

Srečke so dobili pri državni loteriji na Dunaji, I., Riemergasse 7, v loterijskih kolekturah, pri davčnih, poštnih, brzojavnih in železničnih uradih, po menjalnicah itd. Načrti za kupovalce srečk zastoj. 891 10-10

Srečke se pošiljajo poštne prosto.

340 5

C. k. vodstvo državne dohodnije Oddelek za državne loterije.

Alojzij Večaj

Izdelovalce pečij iz glinastih snovi

v Ljubljani, Opekarska cesta 61

prejé Igriške ulice 15 50

priporoča lepo svojo zalogo

raznovrstnih pečij

od najpreprosteje do najfinje, razncbarvne: rujave, zelene bele, pri naročilih pa tudi drugačne barve. V zalogi ima tudi kahljice za štedilnike, sploh razne glinaste izdelke.

Za svoje delo jamči leto dni. Cene so najnižje.

Vse stroje za poljedelstvo!

Vnoviž znižane cene!

Trijeri (čistilni roji za žito v natančni izvršitvi. Sašilnice za sadje in zelenjavo. — Škopilnice proti peronosperi, zboljšani sestav Vermoleroz. — Mlatilnice, mlinci za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč, kakor hidravlične [vodovodne] preše). — Slamorenice, katere se jako lahko gonijo, po zelo zmernih cenah. — Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi

G. HELLER na Dunaju,

II/2 Praterstrasse 49.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!

Zastopniki se iščejo. 66 20-18

Valentin Accetto,

zidarski mojster

v Ljubljani, Trnovski pristan 14,

se priporoča slav. občinstvu. prečast. duhovščini, gg. podjetnikom in društvom za vsa ter raznotera

zidarska dela.

Prodaja tudi iz lastne opekarne 588 30

opeko vseh vrst.

Veliki polom.

V Novem Yorku in Londonu čutijo tudi evropske dežele. To je naglilo neko veliko trgovino s srebrino, da oddá vso svojo zalogo proti mali odškodnini lastnih stroškov. Poočlaščen sem, da izvršim to razprodajo. Slehernemu pošljem za gld. 6'60, naslednje predmete:

- 6 finih namiznih nožev z angleško ostrino,
- 6 vilic iz amerik. patent-srebra,
- 6 jedilnih žlic iz amerik. patent-srebra,
- 12 žlic za kavo iz amerik. patent-srebra,
- 1 žlico za zajemanje juhe iz amerikan-skega patent-srebra,
- 1 zajemnik za juho iz amer. patent-srebra,
- 1 zajemnik za mleko iz amerik. patent-srebra,
- 2 posodici za jajca iz amerik. patent-srebra,
- 6 angl. Viktorija-skledio,
- 2 lepa namizna svečnika,
- 1 cedilo za čaj,
- 1 fine klešice za sladkor.

44 kosov za le gld. 6'60, kar je prej stalo 40 gld. Amerikansko patent-srebo je bela kovina, ki 25 let ohrani barvo srebra, za kar jamčim. Najboljši dokaz, da ta inzerat

ni sleparija,

je to, ker izjavljam, da slehernemu vrnem denar, komur blago ne ugaja. Ta lepa zbirka je posebno primerna za

krasno božično in novoletno darilo

in sploh za vsako boljše gospodinjstvo. Dobiti je je v 895 3-1

A. Hirschberg-a

glavni zalogi blaga iz amerik. patent-srebra. Na Dunaji, II., Rembrandstrasse 19/9. Telefon št. 7114.

V provincijo pošiljam proti povzetju ali gotovemu denarju.

Štupa za snaženje 10 kr.

Pristno le s tu pristavljeno varstveno znamko.

Nekatera priznanja:

Posiljatev sem prejela, zelo zadovoljna, prosim blaga še za 6 gld. 60 kr.

Kalosvar.

Baronica Bánffy.

Prejela sem poslano in sem zelo zadovoljna.

Gáad, Oggersko, I. sept. 1898. Grofica C. Chotek-Gudenus.

Z Vašo garnituro sem čez vse pričakovanje zadovoljen; priporočil Vas bom svojim znancem.

Kuttenplan.

Karol Janisch, predstojnik postaje.

Koledar katol. tisk. društva za leto 1899,

namenjen zlasti slovenski duhovščini, obsega tudi „imenik učencev“ za več ko 400 šolarjev. — Neudom stane krasno vezan gld. 1-20.

Sidro Liniment. Capsici compos.

352 iz lekarne Richter-jeve v Pragi 24-3

priskane izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno domače zdravilo kar kratko kot 759 40-10

Richter-jev liniment s „sidrom“

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah z znano varstveno marko „sidro“ kot prista.

Richter-jeva lekarna
pri sitem levu v Pragi.

G. Piccoli,
dvorni založnik
Nj. svetosti
papeža
Leona XIII.

lekarnar „pri angelu“
v Ljubljani, Dunajska cesta.

Železnato vino.

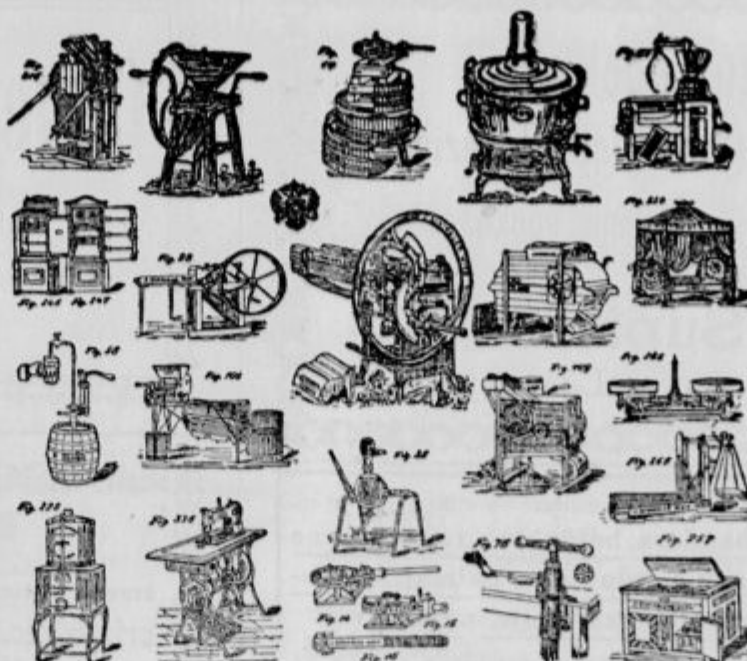
Kemične analize odličnih strokovnjakov, kateri so v

Železnatem vinu
lekarnarja **Piccoli-ja** v Ljubljani zmiraj potrdili navedeno množino železa, so najboljšje pričevalo ter dajejo največje poročstvo za njega učinek.

To vino je kaj dobro za slabokrvne, nervozne in vsled bolezni oslabele osebe, za blede, sloke (suhe) in bolehave otroke.

Cena polliterski steklenici 1 gld.

Naročila pošiljajo se z obratno pošto; poštino plačajo p. n. naročniki. 827 3

Janez Schindler

c. kr. imetnik privilegijev
342 8

na Dunaju, III., 1., Erdbergstrasse 12

razpošilja brezplačno in franko

cenike v slovenskem jeziku
(528) z več ko 300 podobami (10-10)
raznovrstnih strojev in orodja za
poljedelstvo, vinogradarstvo itd.

Ceneje ko povsod drugej.

Za blago jamčim, dajem na poskušnje,
olajšujem plačevanje!

Iščem krščanskih agentov.

Obrniti se je naravnost na

Jan. Schindlerja, Dunaj,
III., 1., Erdbergstrasse 12.

Dr. Rose-jev balzam | Praško domače mazilo

za želodec

iz lekarne **B. FRAGNER** v Pragi

je že nad 30 let sploh znano domače zdravilo, ki poživlja okus in rahlo odva. Ako se redno rabi, ureja želodcevo delavnost prav zanesljivo.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr., po pošti 20 kr. več.

je staro najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero rane čiste ohrani, vnetje in bolečine lajša in hladi.

V pušicah po 35 in 25 kr., po pošti 6 kr. več.

Svarilo! Na vseh delih zavitka
je pristavljena postavno vpi-
sana varstvena znamka.

Glavna zaloga: **lekarna B. Fragner-jeva „pri črnem orlu“ v Pragi,** Mala strana, vogal Spornjerjeve ulice.

Se vsak dan razpošilja.

V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarjih **G. Piccoli, Ub. pl. Trnkóczy, M. Mardetschláger, J. Mayer** in vseh drugih lekarnah Avstro-Ogerske. 187 26-17

Št. 42493.

Razglas.

868 3-1

Podpisani mestni magistrat daje s tem naznanje, da se bode vsled sklepa občinskega sveta deželnega stolnega mesta Ljubljane z dne 29. novembra letos od 15. t. m. naprej **prodaja drvá premestila s cesarja Jožefa trga, odnosno s Poljanskega nasipa na sv. Jakoba trg** in na dalje le na tem mestu dopuščala.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dne 5. decembra 1898.

Oelz-ova kava

je **najboljši in najčistejši primesek h kavi!**

Čestite gospodinje!

221 50-38

Zahtevajte in kupujte le-to kavo!

Dobiva se v rdečih zavitkih z belim trakom ali pa v škatljah.

Prva največja kranjska tvrdka.

Od 1. novembra nadalje:

Dunajska cesta št. 6,
poleg lekarne Piccoli.

Ilustrovane cenike pošiljam na
zahtevanje brezplačno.

Fran Primožič,

jermenar in sedlar
Sv. Petra cesta 34
Ljubljana,

priloga se slavnemu
občinstvu in prečastiti
duhovščini v vsakršno

izdelovanje

jermenarskih in sedlarskih proizvodov,

katera okusno, trpežno in ceno izvršuje.
Ravno tam je velika zaloga različnih konjskih oprem za vožnjo in ježo itd. — Izdelovanje jermen za stroje, mlino in zvonove.
Poprave se dobro in po ceni izvršujejo. 471 50-45

Zunanja naročila se vestno in točno izpolnjujejo.

K sezoni

K sezoni

priporočam svojo bogato zalogo **pušk najnovejših sistemov in najnovejše vrste revolverjev** itd., vseh pripadajočih rekvizitov in municije, posebno pa opozarjam na

troceevne puške

katero izdelujem samo jaz in katere se radi svoje lahkote in priročnosti vsakemu najbolje priporočajo.

Ker sem na Kranjskem jedini puškar, ki se peča samo z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. občinstvu za mnogobrojna naročila, ter izvršujem tudi v svojo stroko spadajoče naročbe in poprave točno, solidno in najceneje. — Z velespoštovanjem

FRAN SEVČIK

564 20-17

puškar v Ljubljani, v Židovskih ulicah.

Ilustrovan cenik se pošlje na željo zastoj.

Priložnostna darila!

Friderik Hoffmann,

urar, 388 26-16

na Dunajski cesti v Ljubljani,

priloga svojo

zalogo vseh vrst

žepnih ur

v zlatu, srebru, tulu, jeklu in niklu,
ravno tako tudi

**nihalnih, stenskih
in budilnih ur**

in le dobre do najfinejši kakovosti po naj-
nižjih cenah.

Specijalitete in novosti žepnih, nihalnih, stenskih in
budilnih ur so vedno v zalogi.

Poprave se dobro in solidno izvršujejo.

Zarezano strešno opeko

(Strangfalz-Dachziegel)

prešano opeko za zid in navadno opeko za zid
ponujata po znatno znižanih cenah

227 36

Knez & Supančič

tovarna za opeko v Ljubljani.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
**blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, rube itd.**

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vezenje, prenovljenje stare oblike in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vse drugo obleko.

Prečistite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih
ozirajo na domačo trdiko ter ne uvažujejo tujih trdik, dru-
stev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenjšo postrežbo in najnižjo
ceno, zatrjuje, da bo hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 81 52 46

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

Posojilnica v Radovljici

obrestuje hranilne vloge po

4½ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica
sama iz svojega plačuje.

468 6-6

Primerna darila za Božič in novo leto!

Svoje izborni zalogo najraznovrstnejših
**ur, verižic, zapestnic,
uhanov, prstanov**

sploh vseh novostij v zlatnini in srebrnini
po najnižjih cenah in tudi pod ceno priporočam
slav. občinstvu povodom bližajočih se praznikov
božičnih in Novega leta.

Opozarjam in priporočam v nakupovanje

biciklje najboljšega sistema
in

862 4-1

šivalne stroje,

za katerih izvrstnost jamčim. — Vsa popravila izvršujem točno
in dobro.

V obilo nakupovanje se priporočam velespoštovanjem

Fran Čuden, urar v Ljubljani, Mestni trg,
nasproti rotovžu.

Ceniki na zahtevanje franko.

Odvetniškega koncipijenta

proti dobri plači išče

DR. JOSIP FURLAN,

advokat v Ljubljani.

859 3-2

POZOR!

Podpisana trdka priporoča slavnim prostovoljnim gasilnim dru-
štvom, občinam in župniščem za nabavo vsakojakih

brizgalnic, gasilnega orodja, pasov itd., kakor tudi
kmetijskih strojev in peronospera-škropilnic

svojo bogato založeno

podružnico v Zagrebu, Frankopanska ulica šte. 9.

Postrežba točna, solidna, z nizkimi cenami pod ugodnimi plačilnimi
pogoji tudi na obroke.

Pohvalna pisma in spricevala s Kranjskega na razpolago.

Za obila naročila se priporoča s spoštovanjem

501 12-11

podružnica **R. A. Smekal.**

Puškár

563 17

Franc Kaiser,

Selenburgove ulice št. 6, Ljubljana,

se uljudno priporoča ob priliki

lovske sezone.

Vnanja naročila izvršuje najtočneje.

Severonemški Lloyd v Bremi.

866 30-1

Od vis. c. kr. ministerstva vsled ukaza dat 7. maja 1894, št. 5373 dovoljen.

Brodarstvo poštinih brzoparnikov do Novi-Jorka:

Brema - Sev. Amerika.
Do Novi-Jorka.

Iz Brema vsak torek in soboto zvečer.

Iz Southamptona dotakniti se ev.

Cherbourg vsako sredo in nedeljo

Iz Genove dotakniti se Neapola

via Gibraltar

dva ali trikrat

na mesec.

Brema - Južna Amerika.
Do Montevideo.

Do
Baltimore.

Brema - Vzhodna Azija.
Do Kitajskega.

Do
Buenos-Ayres.

vožnja po morji
čez ocean do
Novi-Jorka traja
6 do 7 dni.

Brema - Avstralija.

Do

Adelaide, Melbourne,

Sydneya.

Do

Japonskega.

**Najlepša in najcenejša pri-
ložnost za potovanje.**

Glavni zastopnik v Ljubljani:

Edvard Tavčar.

Dunajska borza.

Dne 9. decembra.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 10 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 „ 5 „
Avstrijska zlata renta 4%	120 „ 35 „
Avstrijska krona renta 4% 200 kron	101 „ 20 „
Ogerska zlata renta 4%	120 „ 10 „
Ogerska krona renta 4% 200	97 „ 55 „
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	915 „ — „
Kreditne delnice, 160 gld.	360 „ 85 „
London vista	120 „ 67½ „
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59 „ 05 „
20 mark	11 „ 89 „
20 frankov (napoleonidor)	9 „ 56½ „
Italijanski bankovci	44 „ 60 „
C. kr. cekini	5 „ 70 „

Dne 9. decembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	166 gld. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159 „ 50 „
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	193 „ 50 „
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 „ — „
Tisine srečke 4%, 100 gld.	133 „ 25 „
Dunavske vravnave srečke 5%	130 „ 50 „
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	107 „ 70 „
Posojilo goriškega mesta	112 „ — „
4% kranjsko deželno posojilo	98 „ 25 „
Zastavna pisma av. osr. zem. kred. banke 4%	98 „ — „
Prioritetne obveznice državne železnice	220 „ — „
južne železnice 3%	180 „ — „
južne železnice 5%	125 „ 25 „
dolenjskih železnice 4%	99 „ 50 „

Kreditne srečke, 100 gld.	203 gld. 50 kr
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	170 „ — „
Avstrijskega rubežega križa srečke, 10 gld.	19 „ 50 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	25 „ 50 „
Salmove srečke, 40 gld.	85 „ 50 „
St. Genois srečke, 40 gld.	84 „ 50 „
Waldsteinove srečke, 20 gld.	80 „ — „
Ljubljanske srečke	24 „ 25 „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	156 „ 75 „
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gld. st. v.	3510 „ — „
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	432 „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	64 „ 50 „
Splošna avstrijska stavbinska družba	112 „ — „
Montanska družba avstr. plan.	202 „ 40 „
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	175 „ — „
Papirnih rubljev 100	127 „ 37 „

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l. Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
polem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.